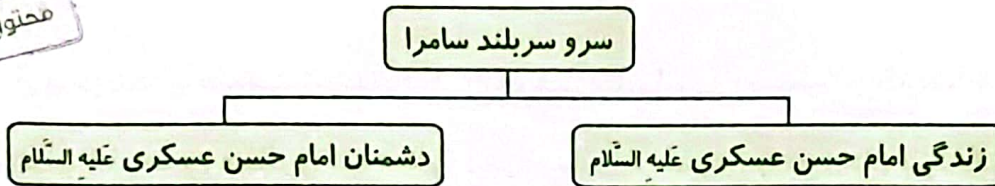

درس یازدهم: سرو سربلند سامرا

هدف‌های یادگیری

دانش آموز عزیز! پس از مطالعه‌ی این درس می‌توانی زندگی و ویژگی‌های شخصیتی یازدهمین پیشوای شیعیان را بیان کنی.

جلب توجه

ای گل نورسته‌ی بستان حق / مظهر زهد و شرف و سروری
 پرده برافکند ز وجه حسن / حجت بر حق، حسن عسکری
 گوهر رخشنده‌ی برج کمال / منبع فیض و کرم و داوری
 آن‌که ربوده است ز اهل سخن / گوی فصاحت ز سخن گستری
 تا شودت جامه، همه عنبری

ای رخ ماهت ز نکو منظری / مطلع خورشید و مه و مشتری
 مژده که با نور هدایت رسید / راهنمایی ز پی رهبری
 آن‌که به صورت چو شه انبیا / آمده با خاتم پیغمبری
 ابر گرم چشمه‌ی موج فیض / گنج کمالات و ادب‌پروری
 چهره بر آن تربت خوش‌بوسای

شعر بالا، درباره‌ی چه کسی است؟

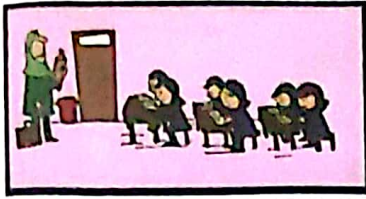

امام حسن عسکری علیه السلام

معلم به کلاس آمد و گفت: بچه‌ها، در جلسه‌ی پیش که فاطمه از سفر زیارتی بازگشته بود، درباره‌ی کدام امام بزرگوار صحبت کردیم؟ بچه‌ها گفتند: درباره‌ی امام هادی علیه السلام و قرار شد در این جلسه درباره‌ی امام حسن عسکری علیه السلام برایمان صحبت کنید.

معلم گفت: بله، درست است. امام حسن عسکری عَلَیْهِ السَّلَام ، فرزند امام هادی عَلَیْهِ السَّلَام بود و مرقد شریف

ایشان در سامرا قرار دارد. ایشان در مدینه به دنیا آمد و سپس به همراه پدرش، به سامرا رفت، به محله‌ی «عسکر»؛ یعنی منطقه‌ی نظامی، جایی که همیشه صدای نظامیان و سربازان، به گوش می‌رسید.

وقتی پدر بزرگوارش به شهادت رسید، امام حسن عسکری عَلَیْهِ السَّلَام در اوایل جوانی بود و همان موقع دوران امامت ایشان آغاز شد.

از آن زمان، آزار و اذیت‌های حکومت شدیدتر شد. یاران و دوستان امام را دستگیر می‌کردند و آن‌ها را به شهادت می‌رساندند. امام حسن عسکری عَلَیْهِ السَّلَام ، زمان بسیاری از عمرش را در زندان بود ولی در زندان هم دست از هدایت مردم برنداشت و مخفیانه برای آن‌ها نامه می‌نوشت.

مأموران زندان، به دلیل اخلاق خوب و بی‌نظیر امام، کم‌کم به آن حضرت علاقمند می‌شدند. امام حسن عسکری عَلَیْهِ السَّلَام به زبان‌های مختلف با مردم سخن می‌گفت و دانش بسیاری داشت. ایشان در یکی از سخنان گهربار خود فرمود:

بهترین دوست تو کسی است که اشتباه تو را فراموش کند و نیکی تو را از یاد نبرد.

تمرین پاسخ تمرین‌ها را در سایت مبتکران ببینید.

۱- عسکر، نام یک است.

۲- امام حسن عسکری عَلَیْهِ السَّلَام ، فرزند بود و در به شهادت رسید.

۳- امام حسن عسکری عَلَیْهِ السَّلَام در جوانی به امامت رسید. درست نادرست

۴- یاران امام حسن عسکری عَلَیْهِ السَّلَام ، می‌توانستند با ایشان به راحتی در ارتباط باشند.

درست نادرست

۵- کدام گزینه درست نیست؟

۱ حاکمان ستمگر عَبَّاسی، امام کاظم عَلَیْهِ السَّلَام را به بغداد آوردند.

۲ امام هادی عَلَیْهِ السَّلَام و امام حسن عسکری عَلَیْهِ السَّلَام به سامرا منتقل شدند.

۳ امام حسن عسکری عَلَیْهِ السَّلَام فقط در منطقه‌ی نظامی عسکر به راحتی زندگی می‌کرد.

۴ امام حسن عسکری عَلَیْهِ السَّلَام به یاران خود فرموده بود که در میان شهر به ایشان سلام نکنند.

- ۶- چه چیزی باعث می‌شد که بدترین افراد نیز پس از مدتی به امام حسن عسکری عَلَیْهِ السَّلَام علاقمند شوند؟
- ۷- امام حسن عسکری عَلَیْهِ السَّلَام چگونه نور ایمان را در دل مردم زنده نگه می‌داشت؟

تکلیف

- ۱- باعث شد تا عباسیان عاجز و درمانده شوند.
- ۲- امام حسن عسکری عَلَیْهِ السَّلَام ، به دلیل ستم‌ها و سختی‌هایی که در زندان وجود داشت، نتوانست خدا را عبادت کند. درست نادرست
- ۳- منظور از سرو سربلند سامرا چه کسی است؟ چه ارتباطی میان سرو و این شخصیت بزرگوار، وجود دارد؟
- ۴- یک حدیث از امام حسن عسکری عَلَیْهِ السَّلَام بنویسید و با اجازه‌ی معلّم درباره‌ی آن در کلاس صحبت کنید.

مختصر و مفید

- * پیامبر اسلام صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ و آله در آخرین حج خود در روز هجدهم ماه ذی‌الحجه در سال دهم هجری در منطقه‌ای به نام غدیر خم، فرمان یافت تا رسالت خود را کامل کند.
- * پیامبر صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ و آله مطالبی بسیار مهم و ارزشمند برای مردم بیان می‌کند.
- * خداوند به پیامبر اسلام صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ و آله دستور داد که امام علی عَلَیْهِ السَّلَام را به عنوان جانشین خود به مردم معرفی کند.
- * اعلام جانشینی حضرت علی علیه‌السلام، برابر با انجام دادن وظیفه‌ی رسالت بود.
- * خداوند به پیامبر صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ و آله فرموده بود که اگر این پیام مهم را به مردم نرساند، تمام زحمات‌های دوران رسالتش به هدر می‌رود.
- * پیام آیه‌ی «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ»:
- پیامبر خدا صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ و آله باید پیام مهمی را به مردم برساند.
- انتخاب رهبر اسلامی (امام معصوم)، باید از سوی خداوند باشد.
- ابلاغ ولایت، باید در حضور مردم و با بیعت گرفتن از آنان، همراه باشد.
- اگر پیامبر صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ و آله دستور خداوند را برای رساندن این پیام به مردم انجام ندهد، رسالت خود را انجام نداده است.
- * عبارت «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ»: هر کس من ولیّ و صاحب اختیار او بوده‌ام، هم اکنون این علی سرپرست و ولیّ اوست، پیام غدیر است.

* پس از انتخاب حضرت علی علیه السلام برای جانشینی پیامبر صلی الله علیه و آله مردم دسته دسته جلو رفتند و پس از تبریک گفتن با ایشان بیعت کردند.

* پیام آیهی «الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَ اَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَ رَضِيْتُ لَكُمْ الْاِسْلَامَ دِينًا»:

- اسلام، دین جاودان و مورد رضایت خداوند است.

- در روز غدیر خم، با انتخاب حضرت علی علیه السلام به جانشینی پیامبر صلی الله علیه و آله، دین اسلام کامل شد.

- دین، بدون رهبر کامل نیست.

- نصب امام علی علیه السلام به امامت، اتمام نعمت است.

* امام هادی علیه السلام دهمین امام شیعیان است. پدر ایشان، امام جواد علیه السلام، در جوانی به شهادت رسید و امام هادی علیه السلام؛ با این که هنوز به سن نوجوانی نرسیده بود، پیشوای مردم شد.

* حاکم زورگوی زمان امام هادی علیه السلام، مُتوکل عباسی بود که به دلیل ترس از علاقه‌ی مردم به امام و اتحاد و همدلی آن‌ها، امام را به زور از مدینه به سامرا آورد.

* امام هادی علیه السلام با وجود تمام سختی‌ها، دست از ارشاد و هدایت مردم برنداشت و از راه دیدارهای مخفیانه و نامه‌نگاری، با آن‌ها در ارتباط بود.

تجربین‌های دوره‌ای پاسخ رادر سایت مبتکران ببینید.

۱- بیت زیر، به کدام گزینه اشاره دارد؟

دگفت هر کس را که من باشم ولی بعد من باشد علی، او را ولی،

۱ ﴿يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ﴾ و ۲ ﴿وَ أَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ﴾

۳ ﴿مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ﴾ و ۴ ﴿الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ﴾

۲- در شعر زیر، به ترتیب ستاره‌ها، ماه و خورشید، به چه افرادی اشاره دارند؟

چشم ستاره‌ها هم / مانند چشمه جوشید در قاب چشمشان بود / تصویر ماه و خورشید

۱ پیامبران، حضرت علی علیه السلام، مردم مکه

۲ کاروانیان، حضرت علی علیه السلام، حضرت محمد صلی الله علیه و آله

۳ کاروانیان، حضرت محمد صلی الله علیه و آله، حضرت علی علیه السلام

۴ مردم مکه، پیامبر صلی الله علیه و آله، حضرت علی علیه السلام

۳- کدام جمله، به ماجرای غدیر مربوط نیست؟

۱) هر کس من رهبر او هستم، این علی رهبر اوست.

۲) امروز دین شما را کامل کردم.

۳) غذای خود را با این که به آن نیاز داشتند، به فقیر و یتیم بخشیدند.

۴) ای رسول خدا، آنچه از سوی پروردگارت بر تو نازل شده، برای مردم بیان کن.

۴- واقعه‌ی غدیر در روز دهم ماه ذی‌الحجه رخ داد. درست نادرست

۵- جبرئیل امین از طرف خداوند خبر جانشینی حضرت علی علیه‌السلام را به پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله داد تا

ایشان به مردم اعلام کند. درست نادرست

۶- امام هادی علیه‌السلام، از راه و با مردم ارتباط داشت.

۷- نام پدر و نام پسر امام هادی علیه‌السلام چیست؟

۸- مرقد شریف و در سامرا قرار دارد.

۹- کدام یک از افراد زیر، یکی از مشهورترین شاگردان امام هادی علیه‌السلام است؟

۱) شاه چراغ ۲) عبدالعظیم حسنی علیه‌السلام

۳) متوکل ۴) دِغبل

۱۰- جمله‌ی «به جای این که برای عدم موفقیت‌های گذشته حسرت و اندوه بخوری، با داشتن تصمیم و

اراده‌ی قوی آن‌ها را جبران کن»، از کیست و با کدام ضرب‌المثل ارتباط ندارد؟

۱) امام هادی علیه‌السلام - خواستن، توانستن است.

۲) امام جواد علیه‌السلام - عاقبت، جوینده یابنده است.

۳) امام هادی علیه‌السلام - می‌خواهد از آب بگذرد و پایش هم تر نشود.

۴) امام جواد علیه‌السلام - گذشت آنچه گذشت.

۱۱- چرا حاکم عباسی، امام هادی علیه‌السلام را به محل حکومت خود آورد؟

۱) چون به امام علاقه‌ی زیادی داشت. ۲) چون از اتحاد و همدلی مردم با امام می‌ترسید.

۳) تا بتواند در کارهای مختلف با امام مشورت کند. ۴) تا امام را به عنوان رهبر مسلمین معرفی کند.